

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Agricola”, (Sebeșul-săsesc), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Armonia”, „Astra”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Auriga”, „Bănățana”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Banca Poporală” (Dej), „Banca Poporală”, (Arpașul-inf), „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Buciumana”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstr.”, (Mercurea), „Cassa de păstr.” (reuniune), (Săliște), „Câmpiana”, „Cârțișoreana”, „Ciacovana”, „Chiorana”, „Chiseteiana”, „Codreana”, „Comuna”, „Concordia”, (T.-Uzdin), „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Coroana”, (Timișoara), „Corvineana”, „Creditul”, „Crisana”, „Cugișoreana”, „Detunata”, „Doina”, „Drăganul”, „Dunăreana”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgeșana”, „Fortuna”, „Frățietatea”, „Furnica”, „Georgeana”, „Grănișorul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Insoțire de crediți”, (Vestem), „Inst. de crediți”, (Mehadia), „Isvorul”, (Sângeorgiu), „Isvorul” (Sebeșul-inf), „Iulia”, „Jiana”, „Lăpușana”, „Ligediana”, „Lipovana”, „Luceafărul”, „Mărgineana”, „Mercur”, „Mielul”, „Minerva”, „Munteana”, (Corniareva), „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Noiana”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Piatra”, „Plugarul”, (Cacova), „Plugarul”, (Săcădate), „Poporul”, (Lugoj), „Porumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reun. de împr. și păstrare”, (Ilova-mare), „Riureana”, „Săcana”, „Sătămăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercdiana”, „Silvania”, „Șoimușana”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnavăneana”, „Tibleşana”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Vatră”, „Victoria”, „Viitorul”, „Voileana”, „Vlădeasa”, „Vulturul”, (Sânmartin), „Vulturul” (Tășnad), „Zărândeana”, „Zlăgheana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

„SOLIDARITATEA”, asociațiune de institute financiare, ca însoțire în Sibiu.

CONVOACARE.

In conformitate cu dispozițiunile §-ului 69 din statute, se convoacă prin aceasta

a II-a adunare generală ordinară

a asociațiunii institutelor financiare ca însoțire „SOLIDARITATEA”

și anume la Brașov, pe Sâmbătă în 25 Iunie 1910, la oarele 10 a. m. în sala dela «*Ge-
werbverein*».

Ordine de zi:

1. Cuvânt de deschidere.
2. Numirea unui notar, a doi bărbați de încredere și a doi scrutători.
3. Prezentarea raportului direcțiunii și a încheierilor anuale.
4. Raportul comitetului de supraveghere.
5. Deciziune asupra încheierii conturilor, întrebuințarea profitului și votarea absolutului.
6. Autorizare direcțiunii pentru numirea revizorilor-experti.
7. Propunerile direcțiunii.
8. Alegerea a trei membri în direcțiune.
9. Încheierea adunării.

Sibiu, 5 Iunie 1910.

Parteniu Cosma,
prezident.

Notă. Conform §-ului 36 al statutelor în adunarea generală fiecare membru are atâtea voturi câte cote fundamentale posedă, pe cari și-le exercită prin plenipotențiatul respectivului institut. Maximalul voturilor este 10.

Dela „Solidaritatea“.

La 5 crt. s'a ținut o *ședință a direcțiunii și a comitetului de supraveghiere a însoțirii noastre* sub prezidiul dlui *Parteniu Cosma*.

Au participat dintre membrii direcțiunii d-nii: *Romul Cărăbaș*, (Timișoara), *Andreiu Cosma*, (Șimleu), *Ioan I. Lăpădatu*, (Orăștie), *Dr. Coriolan Pap*, (Oradea-mare), *Constantin Popp*, (Sibiu) și *Sava Raicu* (Arad).

Dintre membrii comitetului de supraveghiere au fost de față d-nii: *Const. Herția*, (Săliște), *Nic. Ivan*, (Sibiu), *Mateiu C. Jiga*, (Făgăraș) și *Petru Stoica* (Satul-nou).

S'au adus deciziuni importante, despre cari și până a putea da un raport detaliat, amintim următoarele:

I. S'a prezentat raportul continuativ al secretarului relativ la chestiunea soc. de asig. și pe baza acestuia s'a decis ca *direcțiunea să facă pașii de lipsă pentru înființarea băncii, care s'a contemplat cu un capital inițial de un milion Coroane*.

II. S'a făcut un raport detaliat despre activitatea revizorilor-experti și reviziunilor lor și s'a decis ca — *considerând importanța acestei instituțiuni — direcțiunea să ceară indemnizare dela adunarea generală pentru numirea unui număr corăspunzător de revizori*.

III. S'a stabilit un proiect de rezoluție, care se va prezenta adunării generale și în senzul căruia *băncile sunt invitate a sprijini mișcarea pentru înființarea de însoțiri*.

IV. S'a decis *înființarea biroului de informațiune în legătură cu banca de asigurare*

V. S'a stabilit și revizuit bilanțul, contul profit și pierdere, care se publică în numărul prezent al revistei noastre.

VI. S'a stabilit textul raportului și propunerilor către adunarea generală, cari se vor publica în numărul viitor a foii noastre.

VII. S'au rezolvit diferite afaceri curente.

*

VIII. Ca membrii noi au fost admise, după satisfacerea condițiilor statutelor, institututele:

- „Frăția“, Agnita
- „Gloria“, Puj
- „Institut de credit și economii“, Gavosdia
- „Negoiul“, Porumbacul inferior
- „Panciovana“, Panciova
- și „Poporul“, Săliște.

Cu acestea numărul membrilor însoțirii noastre s'a urcat la 120.

Societatea de asigurare „Transsylvania“.

Este cunoscut cetitorilor revistei noastre conflictul născut în anul trecut între membrii români și sași din direcțiunea acestui institut, conflict care a avut de urmare renunțarea membrilor români la posturile lor. Direcțiunea rămasă, pentru a putea seduce și mai departe opinia publică românească neorientată, asupra caracterului soc. „Transsylvania“, după mai multe colindări zădarnice, s'a întregit în fine cu 4 membrii români, fără de nici un rol și însemnătate în viața noastră publică. Cu ajutorul acestora au crezut diriguitorii „Transylvaniei“ să salveze și repareze reputația compromisă a societății lor înaintea publicului mare românesc.

Conflictul a dat însă ansă și la o polemie ziaristică între prezidentul pe veci al societății Dr. W. Bruckner sen. și fostul vice-prezident, dl I. A. de Preda, căruia apoi societatea i-a intentat proces de calumnie.

Procesul acesta și desvoltarea, ce el a luat, a fost urmărit cu viu interes de toate cercurile interesate într'un fel sau altul la societatea „Transsylvania“. El a oferit de curând prilej și la niște contemplații, publicate la loc de frunte în ziarul săsesc din Brașov „Kronstädter Zeitung“ asupra societăților de asigurare indigene și în acelaș timp și la o interpelație directă adresată prezidentului soc. „Transsylvania“ Dr. Bruckner.

Autorul articolului din chestiune adecă, bazat pe aserțiunea ziarului „Ellenzék“ din Cluj, publicată în preseara pertractării procesului de presă intentat dlui Preda, că față de obligamentele soc. „Transsylvania“ pentru asigurări asupra vieții, în sumă de 10¹/₂ milioane, averea efectivă ar fi abia de K 300,000 (pentru care în treacăt fie zis lui „Ellenzék“ nu i s'a făcut proces!) și a unei promisiuni publice a „Transylvaniei“ că va aduce la cunoștință publică rezultatul final al procesului de calumnie — adresează prezidentului soc. „Transsylvania“ Dr. W. Bruckner sen. rugarea: *să informeze opinia publică despre sfârșitul procesului și în deosebi să producă dovezi, că rezervele de premii ale asiguraților sunt cu totul intacte*.

Rugarea și-o motivează autorul cu interesul public, ce o reclamează aceasta chestiune, acelaș interes public, și un interes particular, cum ni s'a atribuit, care ne-a îndemnat și pe noi a da o atenție specială, celor ce se petrec la „Transsylvania“. Pentru că cum foarte corect se relevează într'un loc al expunerilor cu care ne ocupăm:

„Cu abatere dela cassele de păstrare, la societățile de asigurare există un pericol special. Anume în butul pasivității sale o societate de asigurare este în stare cu premiile nou încassate să-și implinească obligamentele și prin aceasta să-și mascheze un timp oarecare situația“, lucru, ce s'a susținut și despre „Transsylvania“.

siunea și folosința întreprinzătorului, și persoana morală, ca proprietară a teritorului ajunge în posesiunea și folosința clădirilor numai după expirarea timpului stipulat, atunci ea este obligată a plăti cuivalent, dar numai după atâtea procente ale valorii stabilite în conformitate cu §. 5 al art. de lege XLV: 1887, câte cad asupra teritorului din valoarea împreună a acestuia și a clădirii resp. a capitalului investit în aceasta.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

După raportul ministeriului de agricultură, bazat pe datele dela 25 l. tr. ale raporturilor agricoli, starea sămănăturilor din Ungaria se prezintă precum urmează:

În jumătatea a doua a lui Maiu timpul a fost schimbăcios și anume mai ales prin sudul și sud-vestul țării dar ploile multe, deși au cam împiedecat puțin lucrul la câmp, n'au avut totuși urmări rele mai pronunțate. Acum mai în urmă timpul s'a întors spre bine și economii de pământ sperează, că deodată cu aceasta se va pune capăt lățirii mai departe a „ruginii” care preste tot în țară, dar mai ales pe șesul Ungariei, se ivise. Se sperează aceasta mai ales văzându-se, că sămănăturile „căzute” s'au ridicat deja în cea mai mare parte și apoi dat fiind, că în anul acesta paiele sunt groase și puternice așa încât vor putea mai ușor rezistă.

Sămănăturile de toamnă în genere și preste tot locul în țară, sunt foarte frumoase. Grăul ca și săcara au paie înalte, iar orzul este puternic. Ce privește recolta viitoare și abundența ei păreri nu sunt tocmai egale, dar consună în a constata, că sămănăturile de toamnă — întru cât nu vor fi expuse de aici înainte la stricăciuni mai mari — vor da, *una cu alta, recolta așteptată, bună.* Grăul de primăvară încă se arată frumos. Tot astfel săcara și orzul. Săcara a și înflorit deja, pe când grăul acuma înfloreste. Paiul la săcară este aproape preste tot locul frumos, precând la grâu e peste ori ce așteptări. Față cu anul trecut, s'au dezvoltat în anul acesta: grăul, săcara și orzul mai de timpuriu și foarte probabil, că și secerișul va urmă relativ mai curând ca în anul trecut. De altfel preste câteva zile se va începe cosirea rapitei, care deși nu e egală preste tot locul, dar în general promite totuși o recoltă deosebit mai bună ca în anul trecut.

Săminte de primăvara, deși puțin cam întârziate în dezvoltare, sunt frumoase și culoarea lor verde, sănătoasă dă speranțe bune de recoltă. *Orzul și ovăsul* sunt dese și se dezvoltă acum repede. Ambele sunt deja în paiu, ba ici colea se pot vedea și spice. Se aud pe alocurea plângeri de buruiiană. *Bucatele de săpat*, ca porumbul, napii și cartofii sunt acum în lucrare. Au încolțit bine. *Cartofii* mai timpurii au și înflorit deja. *Napii* au răsărit deși și cu săpatul sunt aproape gata. *Porumbul* încă începe deja a-și pierde culoarea galbină. Pe alocurea e cam năpădit de buruiiană, dar altfel e frumos. *Pometurile și legumele* de-aseenea sunt frumoase și promit o recoltă bună. Foarte frumos se dezvoltă *tutunul*. Asemenea *cânepa* și *inul*, dar pe toate acestea le întrec *erburile sămănite*. De mult poate nu ne-a fost dat să înregistrăm o așa de abundență recoltă de *nutrețuri măiestrite* și aceasta mai ales în ținuturi și lunci mai fe-

rite de inundații și bălți. Ploile au stricat ici-colea întru câtva calității nutrețurilor, dar în măsură neînsemnată. Lucrările de vierit au înaintat mult. *Pernospora* s'a arătat deja prin mai multe locuri de viță de vie, dar se observă, că deja sunt bune mijloace de apărare contra ei. Numărul ciorchinelor cari se arată e indestulitor și înghețul a stricat numai foarte puțin.

În amănunte se raportează:

Grăul. Preste tot în țară grăul e frumos, atât cel de toamnă cât și cel de primăvară. S'a dezvoltat bine în paiu. Rugină s'a arătat numai puțină și mai ales la sămănăturile de grâu căzute. Paie vor fi multe în anul acesta.

Săcara. Pe țărmul stâng al Dunării săcara e frumoasă în paiu, ca și în spic și promite să corăspundă așteptărilor, deși se văd pe ici-colea și seminte mai slabe. Pe alocurea au început deja a se forma grăunțele. Pe țărmul drept al Dunării săcara e ceva mai slabă, ca grăul, dar totuși bună. Excepțiune fac numai unele părți din comitatul Fejér, unde spicele în urma negurilor multe au rămas, în parte, sterpe. Între Dunăre și Tisa săcara este deosebit de frumoasă și în unele locuri începe deja a da în coacere. Pe țărmul stâng al Tisei încă este destul de frumoasă și promite o recoltă bună, pe când în ținuturile dintre Tisa și Murăș numai o recoltă mediocră-bună. În comitatele ardelene săcara e peste tot locul frumoasă.

Orzul. Pe ambele țărmuri ale Dunării orzele se dezvoltă frumos, fiind dese și verzi, și promit recolte bune. Pe țărmul drept al Tisei sămănăturile sunt mai diferite, dar se speră totuși o recoltă bună și puțină rugină. Cam acelaș lucru se poate zice și despre țărmul stâng al Tisei. În ținuturile dintre Tisa și Murăș sămănăturile de orz sunt multămitoare. Tot așa și în comitatele transilvănene.

Ovăsul. Pe țărmul drept ca și pe cel stâng al Dunării ovesele sunt destul de bune, și numai în parte mai înapoiate în dezvoltare din cauza ploilor celor multe și prin buruiiana crescută cu destulă înbelșugare printr'ânsul. Între Dunăre și Tisa ovăsul e foarte bun și promite o recoltă excelentă. Ici-colea puțină rugină. În celelalte părți ale țării ovăsul e binisor dezvoltat, deși ici-colea a rămas puțin înapoi în dezvoltare în urma ploilor.

Rapița e peste tot frumoasă și promite o recoltă bună. Prin părțile sudice ale țării se va și începe zilele acestea la tăiatul ei.

Porumbul este deja peste tot locul sămănat și în genere se dezvoltă bine. Excepțiune fac numai locurile mai jos situate, cari țin apă.

Cartofii mai ales cei puși mai de timpuriu sunt de tot frumoși. Sămănăturile de grădină și păstăioasele sunt bine răsărite și se lucrează cu zor la săpatul și curățitul lor de buruiiană.

Varza în cea mai mare parte s'a sădit deja.

Napii de zahăr, ca și *cei de nutreț* au răsărit mai peste tot locul bine. Mici pagube se înregistrează ca stricăciuni ale insectelor și gândacilor.

Fânatele sunt frumoase și fân se va face mult, deși nu peste tot locul de o calitate ireproșabilă.

Pășunile asemenea sunt bune peste tot.

CRONICA.

Necrolog. Vasile V. Voina, prezidentul Reuniunii de păstrare și împrumut „Brașoveana“ din Brașov a repausat la 27 Maiu n. a. c. în etate 55 de ani.

*

Un act de pietate. La 10 Maiu a. c. s'a împlinit un pătrar de secol dela stingerea din viață a inițiatorului și primului director executiv al „Albinei“ Visarion Roman. Din prilejul acestei triste aniversări s'a celebrat Duminecă la 29 Maiu a. c. în biserica catedrală din Sibiu un *părăstas*, la care, pe lângă fiii regretatului V. Roman, au participat corporativ și direcțiunea, comitetul de supraveghiere și funcționarii „Albinei“, aducând prinos de pietate și recunoștință memoriei aceluia, care înainte de aceasta cu 4 decenii a conceput și înfăptuit cel dintâiu ideea primului institut financiar la Românii din Transilvania și Ungaria.

*

Adunarea generală a „Solidarității“ este convocată pe 25 Iunie a. c. la Brașov, cu programa din fruntea numărului nostru prezent.

În ziua următoare adunării generale, pe Duminecă, este proiectată o excursiune la Sinaia, iar Luni se vor vizita marile stabilimente industriale din valea Prahovei.

Pentru a nu întâmpina greutăți la trecerea frontierei, doritorii de a lua parte la excursiunea proiectată în România, va fi consult să se provadă de acasă cu pașapoarte sau certificate de trecere dela autoritățile competente.

*

Asigurarea banilor de quartir pe timpul pensiei. La căile ferate de stat ungare se va introduce în curând o inovație salutară pentru pensioniștii acestei instituții. Anume fiecărui impiegat al căilor ferate de stat îndreptățit la pensie, i se vor asigura o parte din banii de quartir pentru timpul pensiei. Adausul acesta este de 15% ale retribuțiilor avute pe timpul activității și se vor împărtași de el și văduvele și copii impiegatilor.

Pensioniștilor armatei noastre încă le este asigurată o parte a banilor de quartir.

DIN REGISTRUL FIRMEI LOR.

„*Porumbăceana*“ în Porumbacul inf. Inregistrat: Calitatea de membru în direcțiune și firmant a lui Ioan Dejenariu, ales în locul lui Nicolae Solomon, în adunarea generală ordinară dela 27 Martie a. c. Mai departe modificarea statutelor și urcarea capitalului soc. la K 80,000 împărțit în 800 acții à K 100.

„*Hondoleana*“ în Hondol. Inregistrat: Modificarea § 24 din statute, întâmplată în adunarea generală ordinară dela 30 Martie a. c.

„*Hățegana*“ în Hațeg. Inregistrat: Alegerea lui Dr. Cornel Popescu, ca membru în direcțiune în locul lui Mihail Bontescu.

„*Bocșana*“ în Bocșa mont. Inregistrat: Alegerea lui Toma Soare, Ioachim Jurca și Ioachim Perian, ca membrii în direcțiune și firmanți, aleși în locul lui Dr. Petru Borlovan, George Brebenar și Nicolau Nicolaieviciu.

Firme falite.

Kis & Kriszt, comercianți în Dej, tribunalul în Dej, anunțarea pretensiunilor până la 4 August, licuidarea lor la 2 Septembrie, alegerea comitetului concursual la 5 Septembrie a. c.

Schwarz Armin, comerciant în Timișoara, tribunalul în Timișoara, anunțarea pretensiunilor până la 30 Iunie, licuidarea lor la 30 Iulie, alegerea comitetului concursual la 2 August a. c.

BIBLIOGRAFIE.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente, ediția a II-a de I. C. Panțu prof. la școala sup. de com., o carte de specialitate în extensiune de I—IX+160 pagini, octav mare. *Prețul este 3 coroane. Se recomandă funcționarilor de bancă membrilor din direcțiune, cenzorilor, preoților și învățătorilor noștri și tuturor, cari au de a face cu băncile și cu cassele de păstrare. Se poate procura prin orice librărie sau direct dela librăria Ciurcu sau Mureșanu din Brașov sau dela Librăria Arhiepiscopială din Sibiu.*

*

Cheia pentru calcularea intereselor, cu instrucțiune pentru folosirea ei. Sibiu 1910. Editura „Revistei Economice“. Prețul 50 fl.

„Cheia“ de sus este o tabelă de cifre, cu ajutorul căreia prin o simplă înmulțire (X) se pot afla cu cea mai mare ușurință și siguranță interesele după orice sumă pe anumite zile. Se poate folosi la calcularea intereselor la cambii, depuneri etc.

Îndosebi este chemată a face bune servicii „Cheia“, bărbatilor de încredere ai băncilor și însoțitorilor noastre, ușurându-le în măsură însemnată lucrul, ce îl au cu calcularea intereselor de întârziere la prolongiri de cambii și tot felul de împrumuturi de altă natură; dar o vor putea folosi cu succes și advocații; preoții la socotelile bisericesti, notarii și colectorii de dare comunali; capitaliștii privați, cari cu ajutorul ei pot controla cu ușurință exactitatea dobânzilor, ce li-se socotesc după depuneri, efecte (hârtii de valoare) escontări de cupoane etc.

Cu un cuvânt „Cheia“ este o tabelă de adevărat folos practic pentru toți, cari au daraveri de bani și editarea unei astfel de „Chei“ a fost o trebuință demult și adeseori reclamată la noi.

Cheia pentru calcularea intereselor tipărită pe carton tare și durabil costă 50 fl. și se poate comanda la Administrația „Revistei Economice“ în Sibiu-Nagyseben.

La comanda de una sau două exemplare prețul se trimete mai bine în mărci poștale.

Sumar.

Convocare. — Dela „Solidaritatea“. — Societatea de asigurare „Transsylvania“. — Darea de câștig a întreprinderilor obligate la publicitate. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Sociații financiare și comerciale*: „Minerva“. — *Afaceri de dare*: Ecuivalentul caselor noue, cedate pentru folosință. — *Agriculturnă*: Situațiunea agricolă. — *Cronică*: Necrolog. Un act de pietate. Adunarea generală a „Solidarității“. Asigurarea banilor de quartir pe timpul pensiei. — *Din registrul firmelor*. — *Firme falite*. — *Bibliografie*: Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente. Cheia pentru calcularea intereselor.

Nu știm dacă a urmat din partea „Transsylvaniei” răspunsul solicitat în „Kronstädter Zeitung” și cum este acela? La tot cazul însă chestiunea este de interes și pentru marea mulțime a asiguraților români. Direcțiunea „Transsylvaniei” are deci datorința a lămurii și liniștii și opinia publică românească, pe calea organelor noastre de presă. Să sperăm, că o va face!

Darea de câștig a întreprinderilor obligate la publicitate.

Precum am anunțat la timpul său, guvernul a hotărât a pune în vigoare la 1 Ianuarie 1911, dintre noile legi de dare numai pe cele referitoare la *darea de câștig a întreprinderilor obligate la publicitate și la darea după interese de capital și rentă.*

Instrucțiunile pentru executarea acestor legi se pregătesc acum în ministeriu și vor ajunge în publicitate probabil deja în lunile viitoare.

Dar și până la apariția noilor instrucții nu va fi fără interes a arăta paragraf de paragraf schimbările, ce le conține noua lege asupra dării de câștig a întreprinderilor obligate la publicitate, față de legea veche, pentru-ca fiecare să se poată orienta că din drepturile și obligamentele, ce le avea după legea veche, noua lege ce a menținut, ce a schimbat și ce drepturi și obligamente nouă i-a stabilit.

Iată § de § schimbările făcute:

Schimbare este deja în titlu. Titlul art. de lege XXIV din 1875 este: „Darea întreprinderilor și reuniunilor obligate la publicitate.” S'a omis deci cuvântul „reuniunilor” și s'a adăus la titlu cuvântul „de câștig”; această pentru-că în viitor întreprinderile vor plăti și dare de venit.

În § 1 noua lege statorește, că dispozițiilor acestei legi îi sunt supuse toate societățile, cari în sensul §§-ilor 198, 243 și 367 ai art. de lege XXXVII: 1875 sunt obligate a-și prezenta bilanțurile la judecătoria. Vechea lege a înșirat taxative societățile și n'a avut valoare și asupra societăților în comandită pe acții și a societăților cu responsabilitate limitată, cari acum asemenea cad sub dispozițiile art. de lege VIII: 1909. Astfel de societăți până în prezent nu se află la noi, dar cu ocazia revizuirii legii comerciale se vor lua dispoziții și față de acestea.

De sub noile legi de dare au fost scoase întreprinderile de stat, municipale și comunale, cari după legea veche erau supuse la dare de întreprindere, iar după legea nouă au să plătească dare generală de câștig, fiind-că nu s'au înființat și nu funcționează cu scop de câștig, ci din interes public.

Societățile pe acții din străinătate, cari conform legii vechi plăteau dare de câștig cl. III., dacă nu aveau în Ungaria reprezentanță obligată la publicitate, — plătesc după legea nouă tot dare de câștig cl. III., dar numai după afacerile din Ungaria. Din

contră întreprinderile străine, cari operează în Ungaria, dar n'au aici nici filială, nici agentură, sunt scutite de această dare.

Sub dispozițiile noilor legi de dare ajung și întreprinderile miniere; iar darea minieră a fost scoasă din vigoare.

Paragraful 2 este cu totul nou. Conform acestuia: Întreprinderile obligate la publicitate plătesc dare după întreg venitul lor în țară. După veniturile provenite dela filialele, expoziturile, birourile de vânzare, magazinele sau agenturile întreținute de întreprinderile indigene în străinătate, sau provenite din alte afaceri, imobiliile, efecte din străinătate, sau capitaluri plasate ca împrumut în străinătate, numai în cazul acela nu se plătește dare în țară, dacă întreprinderea documentează, că în statul, din care provine venitul, plătește deja — afară de darea de venit — o dare corăspunzătoare dării de câștig prezente și că cu statul din chestiune există în privința aceasta reciprocitate.

Paragraful 3 este neschimbat.

Paragraful 4 scutește în permanență de sub dare însoțirile agricole și industriale amintite în punctul 3. Conform legii vechi au fost scutite în permanență de dare: 1. toate întreprinderile, cărora li s'a asigurat acest favor prin legi speciale și 2. întreprinderile străine, cărora le-a asigurat scutirea de sub dare convențiile de stat în vigoare. Noua lege mai înșiră între acestea și: însoțirile agricole și industriale de aprovizionare, vânzare și producțiune în comun. Conform legii vechi aceste însoțiri erau scutite de dare numai dacă nu se ocupau cu afaceri de credit și erau înființate de „Insoțirea centrală de credit” sau de corporații industriale și membrii lor se compuneau numai din corporații. De favoruri excepționale încă s'au bucurat dintre însoțirile acestea numai însoțirile pe ajutor reciproc, cari își acuirau capitalul dela membrii în rate de K 8 — lunar sau K 2 săptămânal și cari după alt câștig decât îngrijire, ajutor, anticipație sau împrumut la membrii proprii nu umblau. Noua lege nu pune altă condiție, decât ca însoțirea să stea în legătură de afaceri numai cu membrii proprii. Scutite sunt însoțirile acestea nu numai de darea întreprinderilor obligate la publicitate, ci și de toate dările suplimentare, comunale, municipale și de drum.

Paragraful 5, care conține dispoziții privitoare la scutirea temporală de sub dare a rămas neschimbat.

Paragrafi 6 și 7 normează obligamentele împrumutate cu înființarea de filiale. Inovație este, că întreprinderile și filialele, pe viitor nu sunt a se anunța ca până-acum la autoritățile comunale, ci numai la direcțiunea financiară, unde va fi a se prezenta și un exemplar din statute.

Anunțarea la autoritățile industriale rămâne se'nțelege și în viitor obligătoare în sensul legii industriale. Tot la direcțiunea financiară vor trebui anunțate în viitor și fuziunile, licidările, urcările și reducerile de de capital ale întreprinderilor.

Conform §-ului 8 schimbările vor avea să le anunțe în viitor judecătorii comerciale la direcțiunea financiară. (După legea veche notificările acestea se făceau din partea primăriilor comunale.)

Paragraful 9, care tractează despre începerea obligamentului de a plăti dare a rămas neschimbat.

Paragraful 10 se ocupă cu încetarea obligamentului de a plăti dare; menține dispozițiile legii vechi, dar le tractează mai pe larg. Inovație este numai atât, că încetarea obligamentului de a plăti dare trebuie justificată și notificată direcțiunii financiare în timp de 15 zile; în caz de întrelăsare obligamentul încetează numai cu ziua în care s'a făcut notificarea. În caz de liquidare și concurs darea trebuie plătită până la finele luni în care s'a început liquidarea resp. s'a deschis concursul. La încheierea definitivă a lichidațiunii lichidatorii sunt datori a notifica rezultatul în timp de 15 zile, la direcțiunea financiară pentru măsurarea dării, ce eventual ar mai fi de plată. Averele ajunse sub liquidare nu se poate împărți, până nu sunt plătite toate dările restante. Pentru dauna provenită din neplătirea acestor dări sunt solidar responsabili lichidatorii și membrii comitetului de supraveghiere.

Dispoziții cu totul nouă cuprinde §. 11, în sensul căruia pentru filiale, fără excepțiune, darea se socotește la centrală. Pentru filialele înființate sau desființate în cursul anului nu se fac nici adausuri, nici reduceri la dare.

După legea veche filialele numai în cazul acela erau supuse la dare împreună cu centrala, dacă au stat cu aceasta din urmă în strânsă legătură; pe când dacă legătura se restrângea la faptul, că au avut o direcțiune atunci erau supuse la dare fiecare în sediul său.

Dispoziție nouă se cuprinde și în § ul 12, care bazat pe §. 4 al art. de lege XIV: 1890 dispune, că darea întreprinderilor în parte obligate și în parte scutite de dare o normează ministrul de finanțe pe calea ordinațiunii.

Paragraful 13 tractează despre baza dării. Legea veche luă de bază la fixarea dării media celor 3 ani premergători; după legea nouă darea se fixează totdeauna pe baza venitului supus la dare al anului premergător fixării. Inovație este mai departe, că la fixarea dării nu se ia de bază, ca până acum, venitul obligat la dare al anului calendaristic, ci venitul anului de gestiune al întreprinderii.

Conform §-ului 14 împărțirea profitului nu are nici un efect asupra fixării dării.

Paragraful 15 dispune, pe baza dispozițiilor §-ului 13, că la întreprinderile nou înființate darea se fixează după încheierea primului bilanț. După legea veche darea se fixă înainte, însă cu rezerva de a se putea rectifica ulterior.

Paragraful 16 dispune, tot în legătură cu §. 13 și 15, că dacă anul în care o întreprindere nouă sau partea scutită temporal de dare a unei întreprinderi

vechi ajunge sub dare, este un an necomplet, atunci baza dării o formează partea proporțională a venitului anual obligat la dare (§. 9). Dacă din contră primul bilanț prezintă rezultatul unui an necomplet, atunci venitul supus la dare al anului al doilea este a se rotunzi la un an întreg în proporția rezultatului anului necomplet. (Se va continua).

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 2 Iunie 1910.

Este mai bine de o lună, de când cercurile financiare așteaptă ieftinirea numărării prin reducerea etalonului în London, care notează din 17 Martie 4%. Scăderea discountului privat în London până la 3³/₁₆%, dă nutrimant nou speranței, că în săptămâna aceasta totuși se va realiza vechea dorință. Această așteptare o îndreptățește mai ales faptul, că bonurile guvernului la Banca engleză, din dările restante încassate trec peste 21 milioane funți sterling, și nu este exclus, ca guvernul să autorizeze Banca cu discountarea polițelor de tezaur în circulațiune, cari vin la scadență începând din 18 crt., cauzând astfel o facilitare a pieții.

Trebuie însă ținut cont și de împrejurarea că America poate să retragă iarăși aurul expedit în Europa, și pentru această eventualitate Banca engleză nu este destul de pregătită, ca să poată risca o reducere a ratei sale, fie și numai de 1/2%*).

În Berlin cererile de ultimo n'au fost prea mari, discountul privat notează 3¹/₄%.

Piața internă și în special Banca Austro-Ungară a avut de satisfăcut la ultimo cereri mai mari decât anul trecut, așa încât rezerva de bilete de 192 milioane K a fost întregă consumată. Discountul privat a scăzut după ultimo la 3⁹/₁₆%.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Minerva*“, asociațiune de credit în Poiana mărului este firma unei noue însoțiri înființată încă în adunarea generală de constituire din 29 August a. tr. în Poiana-mărului, comună cu 2300 loc. în com. Făgărașului.

Înregistrarea firmei acestei însoțiri s'a publicat în numărul ultim al „Monitorului oficial“ și însoțirea este întemeiată pe responsabilitatea nelimitată a membrilor.

Direcțiunea se compune din domnii: Nicolae Găroiu, George Guiman, Ioan Bobeiu, Ioan C. Grapa și George Stancios.

A FACERI DE DARE.

Ecivalentul caselor nouă, cedate pentru folosință. Secțiua financiară a Judecătoriei administrative a adus Nr. XXXII următoarea hotărâre principiară:

Dacă o persoană juridică obligată a plăti ecivalent cedează un teritoriu al ei unui întreprinzător în scop de clădire și cu condiția ca până la expirarea unui anumit timp clădirea să rămână în posesie

*) Precum aflăm în momentul ultim Banca engleză a redus în 4 crt. etalonul la 3¹/₂%.

„SOLIDARITATEA“, asociațiune de institute financiare, ca însoțire în Sibiiu.

Activa.	Bilanț cu 31 Decemvrie 1909.		Pasiva.	
	K	f		
Cassa (Bon in Cont-Curent)	68,040	50	Capital social: 248 cuote à K 200	49,600—
			Fond de rezervă	17,165·80
			Poziții transitoare	1,243·03
			Profit net	31·67
	<hr/>	68,040·50		<hr/>
				68,040·50

Spese.	Contul Profit și Perdere.		Venituri.	
	K	f		
Spese generale	2,498	36	Profit transpus din 1908	236·94
Deficit la „Anuarul băncilor 1909“	357	46	Dela „Revista Economică“ 1909	63·99
Contribuțiune	164	27	Interese de capital	2,751·94
Profit net	31	67		
	<hr/>	3,051·76		<hr/>
				3.051·76

Sibiiu, 31 Decemvrie 1909.

P. Cosma m. p.,
prezident.

Constantin Popp m. p.,
cassar-contabil.

Conturile prezente le-am revăzut, confrontat cu registrele și aflat în ordine.

Sibiiu, 5 Iunie 1910.

Comitetul de supraveghiere:

N. Ivan m. p., prezident.

Matei C. Jiga m. p.

Constantin Hertția m. p.

Petru Stoica m. p.

La încheierea acestui bilanț însoțirea a avut 114 membrii cu 248 cuote fundamentale à K 200.

Schimbări în sinul membrilor însoțirii în anul expirat nu s'au făcut.

„Aurora“ inst. de credit și econ., Baia-mare (Nagybánya).

CONCURS.

Diracțiunea institutului de credit și economii „Aurora“ societate pe acții în Baia-mare, publică concurs pentru ocuparea posturilor de **contabil și funcționar.**

Dela reflectanți se cere:

1. Să documenteze, că au absolvat o școală comercială superioară.

2. Să poseadă pe lângă limba maternă, limba maghiară și limba germană în vorbire și scriere.

3. Să aibă o conduită neexcepționabilă.

4. Dela contabil să aibă praxă bună în toate afacerile de bancă și în special să fie capabil a conduce singur contabilitatea, a încheia bilanțul, a lucra cu împrumuturi pe anuități etc.

Contabilul va primi un salariu în care e și relutul de cuart de K 2160, iar funcționarul de K 1320 și un adaus de salariu stabilit de adunarea generală.

Alesul după un an de probă va fi, eventual, definitivat.

Posturile sunt de ocupat mai târziu cu 1 Iulie n. a. c. Cererile să se înainteze până în 8 Iunie a. c.

Baia-mare (Nagybánya), 18 Mai 1910.

Nr. 120 (2—2)

Diracțiunea

Proprietar și editor: **Constantin Popp.**



Drepturile, datorințele și răspundabilitatea

membrilor din diracțiune

și

Drepturile, datorințele și răspundabilitatea

comitetului de supraveghiere

de

Alfred Kormos,
directorul revistei „Magyar Pénzügy“

traduceri autorizate de

Constantin Popp,
funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.

Se pot comanda la traducător în Sibiiu sau la Librăria arhidiecezană din Sibiiu, cea dintâi cu prețul de K 3.—, iar cea din urmă cu prețul de K 1·50.



Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiiu.